

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

| Dohoda ohledně balíčku Čistá energie |

| Zelené finance |

| Finanční pravidla pro rozpočet EU27 |

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

nezávazný 32,5% cíl pro energetickou účinnost pro rok 2030 s doložkou o revizi v roce 2023, 32% cíl pro obnovitelné energie s doložkou o revizi v roce 2023 pro navýšení a správa národních plánů s dílčími cíli pro roky 2022, 2025 a 2027, to je výsledek jedenapůlletého vyjednávání tzv. zimního balíčku k energetické unii. Evropa si tak přijala pro rok 2030 více než padesátiprocentní podíl elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů. Pro Českou republiku můžeme už dnes odhadnout, že se bude jednat o zhruba čtvrtinu vyrobené elektřiny z obnovitelných zdrojů, což je množství, se kterým Státní energetická koncepce počítá až o deset let později. Členské státy musí do konce roku předložit návrhy plánů, jak cílů dosáhnou a Komise do poloviny roku 2019 zašle doporučení, která státy vypořádají a koncem roku 2019 Komisi odevdají finální verze plánů.

Pro usměrnění udržitelných investic zveřejnila Komise tři legislativní návrhy k úpravě finančních trhů tak, aby přispívaly k boji proti klimatické změně. Čeká nás nadefinování podmínek udržitelnosti a ukazatelů nízkouhlíkového a pozitivního uhlíkového dopadu, přijímat se budou skrze **akty v přenesené pravomoci**. Pro to, jak by měly vypadat, se již **vyslovil** Evropský parlament, přičemž požaduje technologicky neutrální přístup, který by vycházel ze stávající činnosti vyvíjené mimo jiné globální iniciativou pro podávání zpráv (GRI – Global Reporting Initiative), ze zásad odpovědného investování podporovaných OSN (UN PRI), Komisi samotnou, OECD a soukromým sektorem, a zejména ze stávajících ukazatelů Eurostatu pro účinnost zdrojů. Očekává se, že správci aktiv a institucionální investoři budou muset prokazovat, že jsou jejich investice v souladu s environmentálními, sociálními a správními cíli, a dokládat, jak povinnost plní. Více na následujících stránkách.

Příjemné čtení a pěkný začátek léta,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Zuzana Mjartanová | Tomáš Pírk |
Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Free-images.com.

Dohoda ohledně
balíčku Čistá energie

Zelené finance

DOHODA OHLEDNĚ BALÍČKU
ČISTÁ ENERGIE

Po intenzivních jednáních v rámci tria-
logu dosáhli zástupci Evropské komi-
se, Evropského parlamentu a Rady shody
ohledně finálního znění tří legislativních
návrhů z balíčku Čistá energie pro všech-
ny Evropany. Brzy nad ránem dne
14. června přijali finální znění směrnice
o podpoře energie z obnovitelných zdrojů
(RED II). O týden později došlo dne
19. června k dohodě ohledně směrnice
o energetické účinnosti a nad ránem ná-
sledujícího dne k dohodě ohledně nařízení
o správě energetické unie.

Diskutovaným tématem bylo především na-
stavení cílů na úrovni EU do roku 2030
pro obnovitelné zdroje energie a pro energe-
tickou účinnost. V případě obnovitelných
zdrojů energie se vyjednaváči **dohodli** na zá-
vazném cíli ve výši 32% podílu obnovitelných
zdrojů energie na konečné hrubé spotřebě.
Zástupci Evropského parlamentu uspěli

s požadavkem revize tohoto cíle v roce 2023,
kdy dojde k přezkumu možností pro jeho pří-
padné navýšení. Výsledné nastavení EU cíle
je kompromisem mezi 27% podílem, který
navrhla Komise a Rada ho podpořila, a pozicí
Evropského parlamentu, který požadoval EU
cíl ve výši 35 %. Revidovaná směrnice stano-

ví další dílčí cíle. V oblasti dopravy se zástup-
ci evropských institucí shodli, že podíl obnovi-
teľných zdrojů v dopravě musí být do roku
2030 minimálně 14 %. Pro odvětví vytápění
a chlazení je v dohodě stanoven indikativní
cíl 1,3% nárůstu ročního využití obnovitel-
ných zdrojů v chladicích a topných zařízeních

Dohoda ohledně
balíčku Čistá energie

Zelené finance

(počítaných na období pěti let od roku 2021). Dohoda také zahrnuje možnost podpory prostřednictvím EU fondů pro uhlíkově náročné regiony za účelem jejich přechodu na obnovitelné zdroje, či ochranu práva (pro obce, družstva či jednotlivce) vyrábět, skladovat a prodávat elektřinu bez nadbytečných nákladů a administrativních překážek.

V souvislosti s revizí směrnice o energetické účinnosti došlo ve finále k dohodě na kompromisu v podobě 32,5% indikativního cíle do roku 2030 s možností přezkumu v roce 2023. Rada původně podpořila návrh Komise na navýšení cíle ze současných 27 % na 30 %, zatímco Evropský parlament požadoval 35% cíl. Na rozdíl od obnovitelných zdrojů nebude tedy EU cíl závazný.

V průběhu jednání došlo ke změně v pojetí článku 7, který zavazuje členské země ke každoročním úsporám z prodeje energie konečným spotřebitelům. Reálné úspory z dílčího cíle by měly být ve výši 0,8 % z ročního prodeje konečným spotřebitelům. Cílem tohoto opatření je podpořit renovaci budov a používání účinných technologií pro vytápě-

ní a chlazení.

Třetím legislativním návrhem, který byl uzávesněn pod bulharským předsednictvím, je nařízení o správě energetické unie. Dohodnutá pravidla by měla zajistit, aby prostřednictvím součinnosti členských zemí a Evropské komise byly naplněny klimaticko-energetické cíle na úrovni EU, zejména cíle do roku 2030 (40% snížení emisí skleníkových plynů, 32% podíl obnovitelných zdrojů energie a 32,5% cíl pro energetickou účinnost, spolu s 15% cílem pro propojení). Výsledná dohoda určuje členským státům povinnost předložit Komisi do 31. prosince 2019 finální integrované národní plány v oblasti energetiky a klimatu na období 2021 až 2030. Následně budou členské státy předkládat své plány každých deset let vždy k 1. lednu. Komise posoudí integrované národní plány a v případě nedostatečného pokroku může přijmout nápravná opatření.

Členské státy zároveň připraví k 1. lednu 2020 dlouhodobé strategie, ve kterých stanoví svoji politickou vizi do roku 2050. Dohoda zahrnuje také opatření ohledně energetické

chudoby. Členské státy budou mít povinnost využít některá opatření v rámci energetické účinnosti ve prospěch zranitelných kategorií, včetně těch, kteří jsou ohroženi energetickou chudobou.

Předběžné dohody z trialogů nyní musí projít formálním schválením v Evropském parlamentu a v Radě. Předpokládá se, že plenární zasedání EP by o zprávách mohlo hlasovat v říjnu. Z balíčku Čistá energie pro všechny Evropany nyní ještě k meziinstitucionálnímu projednání zbývají nařízení a směrnice o vnitřním trhu s elektřinou, nařízení, kterým se zřizuje Agentura EU pro spolupráci energetických regulačních úřadů (ACER) a nařízení o rizikové připravenosti v odvětví elektřiny. Úvodní jednání v rámci trialogu o podobě vnitřního trhu s elektřinou proběhlo 27. června. Nicméně reálné vyjednávání, které se bude točit okolo emisních limitů kapacitních mechanismů, postupného ukončení regulovaných cen energie, pravidel pro regionální spolupráci, pravidel pro provozovatele distribuční sítě, či energetické chudoby, povede už rakouské předsednictví, které začne 1. července.

Dohoda ohledně
balíčku Čistá energie

Zelené finance

ZELENÉ FINANCE

Evropská komise představila dne 24. května první opatření, která mají umožnit propojení finančního sektoru s politikou klimatu. Balíček obsahuje tři legislativní návrhy, které navazují na akční plán EU o udržitelném financování a se snahou o širší zapojení finančního sektoru do boje proti změnám klimatu zavádí jednotný klasifikační systém pro ekologicky udržitelné ekonomické aktivity, pravidla pro ekologické jednání institucionálních investorů a referenční hodnoty pro snižování emisí uhlíku.

V **návrhu nařízení** pro zřízení rámce udržitelných financí Komise zavádí kritéria pro určení, zda ekonomická aktivita je z hlediska životního prostředí udržitelná, přičemž navazuje na skutečnost, že některé členské státy již klasifikační systém používají a předkládá harmonizovanou verzi. Jednotný unijní klasifikační systém (taxonomie) vytváří základ pro označení udržitelných finančních produktů

a investorům by měl usnadnit rozhodování o tom, co je ekologické a co nikoliv. Přesná kritéria stanoví akty v přenesené pravomoci, které Komise přijme v pozdější fázi.

Návrh nařízení pro zveřejnění informací o udržitelných investicích a rizicích udržitel-

nosti pozměňující směrnici (EU) 2016/2341 stanoví základní rámec pro ekologické chování institucionálních investorů. Patří mezi ně investoři jako např. správci aktiv, pojišťovny, penzijní fondy či finanční poradci, kteří v rámci navrhovaných pravidel budou muset při rozhodování zohlednit environmentální,

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Dohoda ohledně
balíčku Čistá energie

Zelené finance

sociální a správní kritéria (ESG). Přesné požadavky stanoví opět akty v přenesené pravomoci, které Komise přijme v pozdější fázi.

Třetím legislativním **návrhem je nařízení** pozměňující nařízení 2016/1011 o referenčních hodnotách pro snižování emisí uhlíku.

Na základě navrhovaných pravidel vzniká nová kategorie referenčních hodnot pro nízké emise uhlíku a referenčních hodnot pro pozitivní dopad v oblasti emisí uhlíku. Nové standardy by měly reflektovat uhlíkovou stopu společností a dát investorům více informací o uhlíkové stopě investičního portfolia.

Evropská komise zároveň zahájila konzultace s cílem zjistit, jak nejlépe zahrnout environmentální, sociální a správní kritéria (ESG) do poradenských služeb, které nabízí investiční podniky a distributoři pojištění. Záměrem je změna aktů v přenesené pravomoci (**zde** a **zde**) týkající se směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID II) a směrnice o distribuci pojištění.

Společně s Komisí se na vypracování klasifikace „zelených“ financí, upřesnění kritérií ESG, specifikaci referenčních hodnot, či upřesnění pravidel pro zveřejňování informací, včetně posouzení požadavku na vypracování strategie udržitelnosti pro správní rady firem, bude podílet skupina expertů z finančního, obchodního, průmyslového, či akademického sektoru. Její **jmenný seznam** zveřejnila Komise dne 13. června. Expertní skupina získala roční mandát, přičemž poprvé se sejde začátkem července.

13. ENEF

Výzva pro předkládání
návrhů na projekty
v programu CEF

13. ENEF

Ve dnech 4. až 5. června se pod záštitou Evropské komise uskutečnilo v Bratislavě již 13. Evropské jaderné fórum (ENEF). V rámci úvodního setkání vystoupil místopředseda EK Maroš Šefčovič, který mj. zdůraznil význam jádra při výrobě nízkouhlíkové elektřiny. Ta v současnosti v EU dosahuje už více než 50 % z celkové produkce elektřiny, a to i díky podílu jaderné energetiky. Jádro se na energetickém mixu EU podílí 27 %, tedy více než polovinou výroby nízkouhlíkové elektřiny. Evropská komise předpokládá, že do roku 2050 výroba elektřiny z jádra mírně poklesne, nicméně stále si uchová v energetickém mixu EU významné postavení s 20% podílem.

Slovenský premiér Peter Pellegrini v této souvislosti připomněl, že pro některé členské státy EU je v zásadě nemožné dosáhnout klimaticko-energetických cílů bez jaderné energie. Slovensko vyrábí 80 % elektřiny z nízkouhlíkových zdrojů, a to zejména díky

jádra, které se na výrobě elektřiny podílí 55 %. Zároveň vyslovil požadavek, aby jaderný sektor, který nyní v EU zahrnuje celkem 127 reaktorů, byl vyváženě reflektován ve všech dokumentech, které Komise připravuje, vč. očekávaného sdělení v oblasti klimaticko-energetické politiky do roku 2050.

Ministr průmyslu a obchodu ČR Tomáš Hüner, který zastupoval premiéra Andreje Babiše, potvrdil, že i Česká republika hodlá navýšit výrobu z jádra, ze současných 33 % v případě spotřeby elektřiny až na 50 %. Konkrétním perspektivám v sektoru jaderné energie pak byla věnována následná diskuse

13. ENEF

Výzva pro předkládání
návrhů na projekty
v programu CEF

v rámci jednotlivých panelů. První panel bratislavského fóra se zaměřil na otázky spojené se začínajícím nedostatkem expertů pro jadernou energetiku v zemích EU. Podle Yve-se Desbazeille, generálního ředitele Foratomu, odejde každý rok zhruba 1000 inženýrů do důchodu a nemá je kdo nahradit.

Zástupce Evropské komise Said Abousahl, který jako vedoucí oddělení na DG JRC koordinuje programy Euratom se třetími zeměmi (Čína, Japonsko, Jižní Korea, Rusko) vyslovil přesvědčení, že i když v této oblasti stále ještě máme dobrou expertní úroveň, tak na globální úrovni EU již ztratila čelní postavení. Zdůraznil potřebu zaměřit se na vzdělávání a podporu expertů, protože v souvislosti s novou výstavbou, LTO i vyřazováním jaderných elektráren z provozu, bude EU v příštích 40 až 50 letech stále potřebovat odborníky.

Europoslankyně Rebecca Harmsová (Zelení) vyjádřila souhlas s nezbytností zajistit v EU pro příští dekády dostatek jaderných expertů, nicméně podle jejího názoru, by měli být za-

měření pouze na závěrečné fáze jaderného provozu, tj. na vyřazování jaderných elektráren z provozu a na nakládání s odpady.

Otázce, zda by se možným východiskem v sektoru jaderné energetiky mohly stát reak-

tory nové generace – malé modulární reaktory (SMR), byl v Bratislavě věnován druhý panel. Není naprostá shoda, co ještě je a co už není malý modulární reaktor. Podle zástupce CEA jsou to reaktory s výkonem do 200 MW,

podle Mezinárodní agentury pro atomovou energii (IAEA) reaktory s výkonem do 300 MW.

Mezi jejich největší výhody lze započítat především to, že při jejich realizaci nedochází k problémům, jako při výstavbě velkého reaktoru. Odpadají důvody pro prodlužování stavby spojené s její složitostí a snižuje se tak riziko prodražování. Nicméně to neznamená, že malé modulární reaktory jsou automaticky levnější. Cena za instalovaný MW může být u velkých reaktorů nižší. Malé modulární reaktory jsou vyvíjeny na celém světě a nejedná se o novou technologii. IAEA registruje 50 různých konceptů, které využívají různé technologie a jsou v různém stádiu vývoje. Pro jejich příští využití je nezbytný především jasný regulační rámec, vč. harmonizace a standardizace na úrovni EU.

V rámci pravidelné rotace česko-slovenského předsednictví se příští rok ENEF uskuteční opět v Praze.

13. ENEF

Výzva pro předkládání
návrhů na projekty
v programu CEF

VÝZVA PRO PŘEDKLÁDÁNÍ NÁVRHŮ NA PROJEKTY V PROGRAMU CEF

Evropská komise dne 11. června vy-psala výzvu pro předkládání návrhů pro energetické projekty v rámci Nástroje pro propojení Evropy (CEF). Pro přeshraniční projekty, které jsou indikovány jako projekty společného zájmu (PCI), Komise uvolnila prostředky ve výši 500 milionů eur.

Výzva 2018-2-CEF-Energy je určená pro projekty, které jsou zaměřené na posílení bezpečnosti dodávek, ukončení energetické izolace, odstranění úzkých míst v energetickém toku, integraci energie z obnovitelných zdrojů a rozvoj chytrých sítí a interoperabilitu přenosových sítí. Podmínkou pro předložení návrhu v rámci výzvy je, že projekt musí být identifikován jako projekt společného zájmu (PCI). To je garancí, že finanční pomoc bude přidělena projektům, které jsou nezbytné pro dokončení vnitřního trhu s energií, při-

čemž mají významný dopad na nejméně dvě členské země EU. Na základě výběrového procesu, který probíhá v regionálních skupinách, přijímá konečný seznam PCI Komise. Aktuální třetí seznam PCI vstoupil v platnost v dubnu 2018. Je zaměřen především na ob-

last elektroenergetiky: z celkového počtu 173 projektů jich 110 podporuje přenos a skladování elektřiny, či zavádění chytrých sítí. Výzva 2018-2-CEF-Energy je otevřená do 11. 11. 2018.

Jarní balíček
evropského semestru

Konvergenční zpráva

JARNÍ BALÍČEK EVROPSKÉHO
SEMESTRU

Evropská komise předložila dne 23. května svá doporučení členským státům EU s cílem dosáhnout dlouhodobého udržitelného růstu a zajistit vyváženou koordinaci hospodářských politik. Vedle tohoto procesu, který je známý jako evropský semestr, kdy jednotlivé členské státy dostávají doporučení (CSR) pro následujících 12 až 18 měsíců, zveřejnila Komise také konvergenční zprávu, ve které hodnotí pokrok sedmi členských zemí, které stojí mimo eurozónu, a které se zavázaly přijmout euro.

Stejně jako každý rok zohlednila Komise v rámci evropského semestru aktuální ekonomický stav a měnící se podmínky v souladu s dlouhodobou strategií Evropa 2020. Z této perspektivy hodnotí ve své aktuální analýze současné tempo růstu evropské ekonomiky jako nejrychlejší za posledních deset let, což se projevuje rekordní zaměstnaností, posíle-

ním investic a zlepšením stavu veřejných financí.

Česká republika v tomto směru v zásadě nepředstavuje výjimku a podle letošní prognózy Komise očekává, že i v následujících dvou letech zůstane dosavadní příznivý vývoj stabilní. Na základě analýzy jednotlivých oblastí v **doporučení pro Českou republiku** Komise vymezuje současné výzvy, mezi které řadí především udržitelnost fiskální politiky, a to zejména v souvislosti s důchodovým systémem, dále nedostatky v postupech při za-

dávání veřejných zakázek a nedostatečné uplatňování protikorupčních opatření. Podle hodnocení Komise se stále v ČR v některých oblastech uplatňují znepokojující korupční praktiky. Další potenciál pro zlepšení vidí Komise ve snižování administrativní a regulační zátěže, která brání investicím. Konkrétně se to v souvislosti se stavebním zákonem týká velkých projektů v oblasti infrastruktury. Komise také ČR doporučuje posílit vzdělávací systém, oblast výzkumu, vývoje a inovace, a podpořit zaměstnanost žen a lidí se zdravotním postižením.

KONVERGENČNÍ ZPRÁVA

Jako každé dva roky Evropská komise zveřejnila **konvergenční zprávu**, která hodnotí pokrok členských států EU v přípravách na přistoupení k eurozóně. Tu dnes tvoří 19 států. Velká Británie a Dánsko si vyjednaly výjimky, takže zbývá sedm zemí, které mají právní povinnost euro přijmout. Vedle Bulharska, Chorvatska, Maďarska, Polska, Rumunska a Švédska se to týká také České republiky. Žádný z těchto států nesplňuje všechny formální podmínky pro vstup do eurozóny.

Mezi konvergenční kritéria, která jsou zakotvena v čl. 140 odst. 1 **Smlouvy** o fungování EU, patří stabilita cen, zdravé veřejné finance, stabilita směnného kurzu a konvergence dlouhodobých úrokových sazeb. Posuzována je i slučitelnost vnitrostátního právního řádu s pravidly hospodářské a měnové unie. Česká republika neplní dvě ze základních kritérií, konkrétně podmínku cenové stability, která je patrná z míry inflace. Ta v ČR dosáh-

la za uplynulý rok úrovně 2,2 %. Přitom by neměla překročit 1,9 %, aby odpovídala míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability v daném roce nejlepších výsledků. Druhou nesplněnou podmínkou je plnění kritéria směnného kurzu. Česká republika totiž není členem evropského mechanismu směnných kurzů (ERM II), což je před vstupem do eurozóny podmínkou

po dobu nejméně dvou let a po tuto dobu musí být dodržované fluktuální rozpětí směnného kurzu. Česká republika plní kritéria cenové stability a dlouhodobých úrokových sazeb.

Dluh státního rozpočtu, který nesmí přesahovat 60 % HDP, v roce 2017 v ČR dosáhl 35 %.

V neposlední řadě Komise zkoumala také doplňkové faktory jako integraci trhů a vývoj platební bilance, která by měla být v rovnováze. Podle hodnocení Komise vykazuje česká ekonomika vysokou míru integrity s eurozónou prostřednictvím obchodních a investičních vazeb. Zároveň ovšem Komise konstatuje, že na základě vybraných indikátorů pro podnikatelské prostředí, je v posledních letech mezinárodní rating pro ČR pod průměrem eurozóny.

S cílem dosažení konvergence a vybudování solidní ekonomické struktury Komise navrhuje v rámci víceletého finančního rámce na období po roce 2020 zavést **konvergenční nástroj** pro členské státy mimo eurozónu, které chtějí do eurozóny vstoupit. Nástroj bude nabízet technickou i finanční podporu.

Nedovolená veřejná
podpora v NěmeckuNEDOVOLENÁ VEŘEJNÁ PODPORA
V NĚMECKU

Evropská komise dne 28. května oznámila, že Německo musí na řadě velkých spotřebitelů elektřiny vymoci zpět finanční plnění, které získali v rozporu s pravidly EU o veřejné podpoře, když byli osvobozeni od poplatků za užívání distribučních sítí. Rozhodnutí se týká období let 2012 až 2013.

Poplatky za užívání distribuční sítě jsou běžnou součástí plateb za dodávku elektřiny a jsou určeny na služby spojené s distribucí a údržbou sítí. Vzhledem ke stálosti, objemu a předvídatelnosti spotřeby mohou být u velkých spotřebitelů tyto náklady nižší, než u ostatních spotřebitelů.

V letech 2011 až 2013 byli na základě německého nařízení o poplatcích za síť (§19, odst. 2) spotřebitelé se stálou roční spotřebou v objemu nad 10 GWh, zcela

osvobozeni od poplatků za užívání distribučních sítí. Podle odhadu tak jenom v roce 2012 společnosti na poplatcích ušetřily celkem 300 milionů eur. Tyto náklady byly hrazeny ze zvláštního poplatku za užívání distribučních sítí, jehož platba byla rozložena mezi ostatní spotřebitele od roku 2012. Německo výjimku (úplné osvobození) zrušilo v roce 2014 a spotřebitelé se stálou spotřebou mohou požádat o individuální výpočet poplatku na základě skutečných nákladů na služby spojené s dodávkou elektřiny.

Komise na základě stížností od subjektů, na které se výjimka nevztahovala, zahájila v roce 2013 šetření, zda výjimka pro velké spotřebitele je veřejnou podporou a pokud ano, zda je v souladu s pravidly EU o veřejné podpoře. Nyní došla k **závěru**, že výnosy ze zvláštního poplatku jsou veřejnými prostředky, protože vychází z národní legislativy a stát nad nimi má kontrolu. Úplná výjimka v letech 2012 až 2013 tak představuje veřejnou podporu, protože náklady na služby spojené s distribucí pro velké spotřebitele byly

v té době hrazeny právě z příplatku podle §19. Zároveň Komise konstatuje, že pravidla EU pro veřejnou podporu neumožňují úplné osvobození od poplatků za využívání sítí, a to i v případech kdy spotřebitelé mají stabilní spotřebu elektrické energie. Výjimku v roce 2011 Komise nevyhodnotila jako veřejnou podporu, a to z toho důvodu, že náklady v té době hradili samotní provozovatelé sítí.

Na základě rozhodnutí Evropské komise má nyní Německo od zvýhodněných společností požadovat kompenzaci za výhodu poskytnutou v letech 2012 až 2013. V praxi to znamená, že Spolkový regulátor (**Bundesnetzagentur**) provede v souladu s metodikou stanovenou v rozhodnutí Komise výpočet požadované částky představující neoprávněně poskytnutou veřejnou podporu pro každou jednotlivou společnost zvlášť. Rozhodnutí Komise (ve verzi, která není důvěrná) bude zpřístupněno pod číslem spisu **SA.34045** v rejstříku veřejných podpor.

Finanční pravidla
pro rozpočet EU27FINANČNÍ PRAVIDLA
PRO ROZPOČET EU27

V návaznosti na sdělení ohledně víceletého finančního rámce na období 2021 až 2027 předložila Evropská komise na přelomu května a června balíček legislativních návrhů, kterými stanoví konkrétní finanční pravidla pro rozpočet EU27. Návrhy nařízení se týkají **jednotlivých oblastí** počínaje kohezní politikou, přes životní prostředí, jednotný trh, daňové záležitosti, migrační politiku, bezpečnost a obranu, až po politiku sousedství.

Pro příští rozpočtové období Evropská komise navrhuje propojení celé řady finančních programů, které jsou v současné době k dispozici. V **návrhu nařízení na vytvoření programu InvestEU** Komise předkládá model, který spojuje 14 stávajících finančních nástrojů a navazuje na principy investičního plánu pro Evropu (EFSI), tzv. Junckerova plánu. Cílem je podpořit další investice, a to zejména v oblastech udržitelné infrastruktury, vý-

zkumu, inovací a digitalizace. Na základě zkušeností s EFSI Komise navrhuje vyčlenit na fond InvestEU 15,2 miliard eur, což by podle odhadu vytvořilo záruku ve výši 38 miliard eur a další záruky ve výši 9,5 miliard eur, které by poskytla EIB. Komise očekává, že propojením soukromých a veřejných investic by se během 7 let mohlo podařit

v celé EU aktivovat investice v hodnotě více než 650 miliard eur. Návrh zároveň předpokládá, že členské státy budou mít možnost převést část přidělených prostředků z kohezních fondů do rozpočtové záruky InvestEU, která má vysoký úvěrový rating. Pokud se členské státy k tomuto kroku rozhodnou, budou tyto prostředky vyčleněny pro konkrétní zemi.

Program InvestEU je komplementární s dalšími finančními nástroji a programy jako jsou např. Horizont Evropa, Nástroj pro propojení Evropy (CEF), Digitální Evropa, program LIFE pro životní prostředí a klimatickou politiku a další. Program InvestEU je rovněž komplementární s Evropskými strukturálními a investičními fondy.

Pro program **Horizont Evropa**, který navazuje na program Horizont 2020, Komise pro příští finanční období navrhuje vyčlenit téměř 100 miliard eur. Tato částka je rozdělena mezi podporu základního výzkumu a výzkumu v rámci univerzit (25,8 miliard eur), podporu aplikovaného výzkumu, resp. spolupráce průmyslu a výzkumných institucí (52,7 miliard eur, z toho 15 miliard eur je vyčleněno na oblast klimatu, energie a mobility a stejná částka na digitální a průmyslový sektor) a dále na podporu inovačních center (13,5 miliard eur). Kromě toho Komise navrhuje částku ve výši 2,4 miliardy eur na pětiletý (2021 až 2025) program Euratomu pro výzkum a odbornou přípravu v jaderné bezpečnosti a radiační ochrany.

**Finanční pravidla
pro rozpočet EU27**

Téměř 60% navýšení prostředků oproti předchozímu rozpočtovému období navrhuje Komise pro program **LIFE** pro životní prostředí a klimatickou politiku. Příští rozpočet programu LIFE by se měl pohybovat ve výši 5,45 miliard eur, přičemž Komise zároveň začlenila opatření v oblasti klimatu do všech hlavních finančních programů EU, především v oblasti koheze, regionálního rozvoje, energetiky, dopravy, výzkumu a inovací, společné zemědělské politiky a rozvojové politiky. Nový program LIFE klade zvýšený důraz na čistou energii, energetickou účinnost, či podporu oběhového hospodářství a zmírňování dopadů změny klimatu.

Komise dále navrhuje navýšit finanční prostředky na podporu investic do infrastruktury. V období 2021 až 2027 by **Nástroj pro propojení Evropy** (CEF) měl disponovat 42,3 miliardami eur, což je oproti předchozímu období navýšení o 47 %. Z toho 30,6 miliard eur je vyčleněných na podporu investic do infrastruktury v oblasti dopravy. Finanční prostředky by měly být využité především na dekarbonizaci dopravy, např. na vytvoření

sítě dobíjecích stanic pro alternativní paliva, či na železniční dopravu. Přičemž návrh Komise vyhrazuje částku 11,3 miliard eur pro členské státy způsobilé pro čerpání z Kohezních fondů. V návaznosti na legislativní iniciativu v rámci balíčku Čistá energie pro všechny Evropany bude vytvořena nová rozpočtová položka, která by měla usnadnit spolupráci členských států v oblasti přeshraničních projektů výroby energie z obnovitelných zdrojů. Do oblasti čisté energetiky bude z programu CEF směřovat 8,7 miliard eur. Nástroj pro propojení Evropy dále částkou 3 miliardy eur podpoří infrastrukturu pro digitální konektivitu. Zejména odvětví jako je doprava, energetika, zdravotnictví a veřejná správa by měla získat univerzální přístup k vysokokapacitní širokopásmové síti.

V souvislosti s předloženým balíčkem legislativních návrhů Komise avizuje, že je třeba začít intenzivní jednání se snahou dosáhnout dohody co nejdříve. Průtahy v jednání by měly negativní dopad na možnost čerpání finančních prostředků. Ambicí Komise je schválení příštího víceletého finančního rám-

ce v roce 2019 tak, aby byl zajištěn hladký přechod mezi stávajícím a novým rozpočtem. První výměna názorů v rámci Rady EU proběhla ve dnech 28. – 29. června a další příležitost bude 20. září na neformální schůzce ministrů ve Vídni.

Více ohledně víceletého finančního rámce viz **Bulletin z května 2018**.

**Ceny energií
pro domácnosti v EU****CENY ENERGIÍ PRO DOMÁCNOSTI
V EU**

Koncem května zveřejnil Eurostat data o vývoji cen energií pro evropské domácnosti v roce 2017. Přinášíme vám hlavní výsledky šetření, které jsou určité zajímavé i pro případné srovnání s vývojem u nás.

Jaký časový interval šetření Eurostatu pokrývalo a jak se v jeho rámci ceny v souhrnu vyvíjely?

Zveřejněné výsledky srovnávají ceny z druhé poloviny roku 2017 s těmi, které byly zaznamenány přesně rok předtím, tj. ve druhé polovině roku 2016. V tomto období ceny v průměru prakticky stagnovaly. V případě elektřiny došlo k téměř zanedbatelnému poklesu o 0,2 %, u plynu byl pokles jen o něco málo větší, a sice 0,5 %. V absolutním vyjádření činila průměrná cena elektřiny v tomto období 20,5 EUR na 100 kWh. Analogická cena za plyn činila 6,5 EUR na 100 kWh.

Jak vypadá srovnání cen podle jednotlivých států EU?

Není překvapivé, že průměrné ceny pro celou unii skrývají poměrně značné rozdíly v cenové hladině v jednotlivých členských zemích. Zatímco domácnost v Bulharsku zaplatila loni touto dobou za elektřinu cca 10 EUR / 100 kWh, v Dánsku či Německu stál odběr elektřiny 3x tolik, tj. 30 EUR / 100 kWh. U plynu jsou rozdíly ještě o něco větší – v Rumunsku stál ekvivalent 100 kWh „pouze“ 3 EUR, Dánové zaplatili skoro třikrát více a ve Švédsku to bylo dokonce 11 EUR / 100 kWh. Samy o sobě tyto rozdíly a jejich nositelé nejsou ničím překvapivým. Ekonomická vyspělost států je přirozeně do značné míry vysvětluje, jenom málo bulharských rodin by si prostě mohlo dovolit německé ceny. V této souvislosti ovšem stojí za připomínku, že právě Bulharsko patří na evropské půdě k zemím, kde se intenzivně diskutovala otázka tzv. energetické chudoby. Eurostat přináší i nepříliš často vídané srovnání cenové hladiny v přepočtu podle tzv. Standardu kupní síly (Purchasing Power Standard, PPS), který by měl umožnit eliminovat vliv rozdílných cenových hladin v jednotlivých státech resp. ukázat relativní váhu určitého produktu či služby vůči cenám

ostatních produktů či služeb. Z tohoto hlediska je zajímavé, že nejlevnější elektřinu mají Finové, následovaní Lucemburskem a Nizozemím, naopak relativně nejvíce za ni platí Němci, Portugalci, Belgičané, Rumuni a Poláci (všichni prakticky 2x více než ve zmíněném Finsku). Také u plynu je relativní cena nízká v Lucembursku (3 PPS / 100 kWh), Británii a Belgii, na opačný konec s vysokou relativní vahou ceny plynu se řadí Portugalsko (3x více oproti Lucembursku), ale také například Španělsko, Itálie či Švédsko. Hned za nimi následuje s hodnotou 8,3 PPS / 100 kWh Česká republika.

Ceny energií pro domácnosti v EU

A jak se v členských státech ceny vyvíjely oproti předešlému období?

Tyto údaje už jsou zajímavější, průměrný vývoj je skutečně výslednicí řady změn oběma směry, ceny se tedy pohybovaly geograficky docela rozmanitě. Elektřina podražila nejvíce na Kypru (+ 12,6 %), dále v Rumunsku (+ 7,2 %), na Maltě (+ 7,1 %), Estonsku (+ 6,5 %), ale také ve Velké Británii (+ 5,3%), v Belgii i zmiňovaném Bulharsku (shodně + 4,8 %) a v Polsku (+ 4,5 %). Naopak domácnosti v Itálii se mohly těšit poklesu o 11,1 %, méně zaplatili i Chorvaté (- 7,5 %), Slováci (- 6,2 %) či Řekové (- 6,0 %) – ti si tedy nemohli alespoň v tomto případě stěžovat na zhoršení situace domácností. Za plyn platili ve sledovaném období více než o ¼ více v Estonsku, o 20,6 % také Bulhaři a o 18,1 % domácnosti v Dánsku. Pokles ceny si užili lidé nejvíce ve Slovinsku (- 5,5 %), v Německu (- 5,1 %) a Lucembursku (- 4,8 %). Jak patrně z vývoje průměrné ceny v rámci celé EU, pokles cen byl zaznamenán ve více státech, jejich nárůst v několika ostatních byl ale strmější.

Existují nějaké zásadnější rozdíly ve vnitřní struktuře ceny za energii?

Existují a nejsou právě malé. V Dánsku tvoří více než 2/3 ceny elektrické energie daně a poplatky, extrémním příkladem opaku je Malta s pouhými 5 %. Vysoký podíl daní apod. na ceně byl zaznamenán také v Německu a Portugalsku (55, resp. 52 %).

Průměr EU činí 40 % (specifická Malta je opravdu extrémem, v dalších státech v pořadí už lidé platí na daně v ceně elektřiny 20 a více %). U plynu je situace na prvním místě obdobná, i tady nejvíce odvede dánská domácnost (56 %) a také obyvatelé

Nizozemí (51 %), vyšší než průměrné jsou podíly také ve Švédsku a v Rumunsku. Naopak v Británii se daně a poplatky podílejí na ceně plynu z pouhých 9 % a v Lucembursku 10 %, v Bulharsku, v České republice a na Slovensku je to kolem 17 %.

A co se z výstupu Eurostatu dozvíme o cenách energie u nás?

Naše domácnosti platí ceny poměrně blízké průměru v EU. V případě elektřiny je cena elektřiny domácnosti o cca ¼ pod průměrem EU, ve sledovaném období jsme byli na 19. místě z 28 členských zemí (v ČR činila cena cca 15 EUR / 100 kWh, zatímco průměrně v EU více než 20 EUR / 100 kWh). Plyn je u nás relativně dražší, s cca 5,8 EUR / 100 kWh se evropskému průměru (cca 6,2 EUR) blížíme více, což se odráží i v pozici na škále členských států (11. místo z 28). Elektřina na rozdíl od průměru EU sice podražila, ale velice mírně (+ 0,3 %). Podobně tomu bylo u plynu (+ 0,5 %). Můžeme konstatovat, že v žádném z těchto ukazatelů naše poměry nepředstavují žádný extrém.

Události z energetiky

4. ČERVENCE 2018

organizuje Evropská komise spolu s Environmentální finanční iniciativou OSN dvouhodinový webinář „Practitioner's Guide on Energy Performance Contracts“, který by měl tento nástroj přiblížit libovolným zájemcům. Online akce bude probíhat od 11 do 13 hod.

[Více informací »](#)

10. – 11. ČERVENCE 2018

pořádá Evropská komise v Bruselu setkání představitelů zainteresovaných stran – tzv. Stakeholder event. – pod názvem „Vize EU pro moderní a čistou energii“. Komisař Cañete uvítá na půdě Université Libre de Bruxelles na 1000 zástupců firemního sektoru, výzkumných pracovníků i zástupců neziskového sektoru.

[Více informací »](#)

18. – 20. ČERVENCE 2018

se koná v malajském Kuala Lumpur III. Mezinárodní energetický a environmentální summit, orientovaný na budoucnost energetiky

v souvislosti s novými technologiemi. Akce navazuje na svůj II. ročník, který se konal v Dubaji. Účastníci pocházejí především z řad vědců, především z Asie, ale i evropských institucí.

[Více informací »](#)

23. – 27. ČERVENCE 2018

se mohou i tuzemští zájemci snadno účastnit zajímavé akce v Praze, a sice 5. Mezinárodní konference o energetickém a environmentálním výzkumu (ICEER 2018). Místem diskuse vědců z rozmanitých koutů světa bude Masarykova kolej ČVUT.

[Více informací »](#)

